

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Mysta In Pulpito Simplex, seu Dissertatio Theologica, De
Simplicitate, Quam Ecclesiasticus Præsul, in suggesto,
Nunquam non, sollicitus ac satagentius obervare debet**

Nitsch, Georg

Wolffenbuttelaë, MDCCXVI

VD18 13021338

Prolusio.

urn:nbn:de:gbv:45:1-13753

Prolusio.

Luscula sunt, fateor, quæ
ii, qui sunt Sal terræ, Lux mun-
di, DEI obstetricantes Coopera-
rii, Dispensatores, non ministe-
riorum, ut Vulgatus hallucina-
tur; sed mysteriorum; Paranymp̄hi Christi, Viri
DEI (κατ' ἐξοχήν) Interpretes voluntatis divinæ, Epi-
scopi, Architecti, Speculatores, Seminatores, Pesca-
tores, Pastores &c. dum iter monstrant

ad sidera Cæli,
anxiori cura & religiosiori observare tenentur sollici-
tudine. Ad duo autem cumprimis fastigia, si rem
inspexeris penetrantius, univ̄ersa posse contrahi,
haud inconstanter, mecum ibis asseveratum. Scili-
cet, nunquam non id agant strenue, quo fidem fir-
ment, moresque informant, quo rectum de DEO
sensum instillent, verumque in DEUM cultum propa-
gent. Ἀρχαίως quippe & solent & debent connecti
Urim & Thummim, γνῶσις & πράξις, scientia & con-

scientia, catechesis & ἁσκεισις, veritas & sinceritas, notio & devotio, contemplatio & oratio, speculatio & operatio. Paucis! ubi Ruth, ibi Naemi; ubi Maria, ibi etiam adesse debet Martha. Festiviter Gregorius, ad verba Ezechielis, cap. 1, 8. *Manus hominis, sub pennis eorum: Manus hominis, inquit, sub pennis, est virtus operis, sub volatu contemplationis.* Dum itaque proponunt ἀλήθειαν, Oratores Evangelici, indelinerenter cogitent, eam esse ἀλήθειαν, κατ' εὐσέβειαν. Tit. 1, 1. Dum mysteria explicant, perpetim recordentur, *Mysteria esse pietatis* 1. Tim. 3, 16. Id quod etiam, ex natura concionis (per quam non coetum; sed sermonem intelligo ad coetum) patenter dignoscitur. Quid autem, ais, est concio? *Actio sacra, explicans & applicans verbum θεῖον, ad gloriam DEI, & aedificationem populi.* Liceat hoc fusius punctiusque aliquantisper sistere.

ACTIO, inquam; nam praedicare est agere; ergo praedicatio est actio. Uni conjugatorum quod convenit, caeteris quoque suo conveniat modo necesse est.

Sacra. Objectum est sacrum, subjectum itidem debet esse sacrum. Sciscitare ex Oratoribus, quid sit Orator? & responsum habebis: *Vir bonus, dicendi peritus.* En! *Vir.* *Foemina* enim (ut Valerius Maximus, Patricius Rom. testatur) *cum concione nihil commune.* Lib. 3. 8. Haud miscuit ea se comitiis. Pariformiter nec hodie, in conventibus ecclesiasticis palam

palam perorare debet, idque in poenam linguæ, semel ab Eva, in Paradiso male usurpatæ I. Cor. 14. 34. 35. Qualitas est bonitas. Hac propter dictum: *Vir bonus.* Non itaque huc spectat Epicureum sensuum mancipium, totus, qui caro, luto quasi involutus, rebus hujusce seculi addictus, in terra nil nisi terram meditans. Ut neque is, qui non mentalem, sed atramentalem duntaxat consecutus est scientiam, in manifesto Christianus, in occulto gentili gentilior. Lingua est sancta, materia sancta, persona etiam debet esse sancta. Sancta, in qua sui ipsius abnegatio, & sui ipsius, propter regnum DEI, castratio. Præclare, ut solet, Spizelius: *Etiam si cunctis naturæ donis, & omnigenæ scientiæ eruditionisque apparatus, vel ad miraculum usque præditus sit orator ecclesiasticus, vix tamen munere suo satis feliciter fungatur, ubi præstantioribus longe & excellentioribus dotibus, divinæ, videlicet gratiæ præsidii caruerit, atque fidei & pietatis infucata; sapientiæ cœlestis, cœli item, charitatis, humilitatis ac prudentiæ charismatibus neutiquam sit instructus; vid. ejus infelix litteratus, pag. 1082. Et quid Prudentius: Scio incapacem te sacramenti, Impie! Non posse cæcis mentibus, mysterium haurire nostrum. Nil diurnum nox capit. Quid enarras justitias meas, ita Dominus ad Peccatorem, & assumis testamentum meum, per os tuum? Ps. 50. Mercenarium illum vocat, Nicol. Hemmingius, qui dicit: Facite, sicut doceo; nolite facere, sicut ego facio. Subdit: Nonvi quem-*

dam insulsum hominem, qui istam vocem sæpe suis inculcavit Auditoribus. Vid. ejus Pastor pag. 131. Verissime ac severissime Chrysostomus: Bene vivendo & bene docendo populum instruis, quomodo debeat vivere; Bene autem docendo at male vivendo DEVM instruis, quomodo te debeat condemnare. Hom. 43. in Matth. Caveas proinde, ne illotis, ut dici solet, manibus, profanoque animo sacratissima tractare at trectareve incipias mysteria. Noli permittere, ut Pastor audiatur & lupus videatur; ut angelica adsit lingua & diabolicus pes, sermo multus & fructus nullus; vultus gravis & actus levis; ut cœlum verbis, infernus autem ædificetur factis: Vel ipsi tituli, quibus ornatur

Sacer residens Antistes ad altare, vitiorum sordes excludunt. Ast quodnam actionis hierarchicæ supra constitutum fuit objectum?

Verbum θεόπνευστον. Non somnia sua, nec aliorum, in rostris proponat adinventata. *Quid enim paleis, ad triticum?* Jer. 23, 28. sed verbum, Prophetis ac Apostolicis libris comprehensum. 'Οὐδὲν ἄλλο γραφῆς, ita Veteres: Et Paulus: 'Οὐδὲν ἐκ τῶν λέγων. Act. 26, 22. Ineptè quondam Stancarus: *Plus valet unus Petrus Lombardus, quam centum Lutheri, ducenti Melancthonnes, trecenti Bullingeri, quadringenti Petri Martyres, quingenti Calvini.* Bellarm. Lib. de Christ. meditat. c. 2. Aptius ego: *Plus est in una sententia Scripturæ Evangelicæ, quam in omnibus Livii, Platonis, Plutarchi,*
De-

Demosthenis, addo, & Tullii & Aristotelis &c. spaci-
 ciosis voluminibus. Est δὲ ἡ δὲ θεῶν, ut Apostolus af-
 firmat, h. e. potentia DEI, (abstracto posito, pro
 concreto) ad salutem omni credenti. Rom. I, 16. Ex-
 pendens hæc Megalander Lutherus, in subsequen-
 tia descendit verba: Ego ipse odi libros meos, & sæpe
 opto eos interire, quod metuo, ne morentur lectores, &
 abducant à lectione ipsius Scriptura, quæ sola omnis sa-
 pientia fons est: ac terreor exemplo superioris ætatis.
 Postquam enim in hominum Commentarios incidervunt,
 qui sacris studiis dediti erant, non solum plurimum tem-
 poris, in lectione veterum Theologorum consumpserunt;
 sed tandem occupati sunt in Aristotele, Averroë, &
 aliis, ex quibus postea nati sunt Thomæ & Scoti, &
 Scoti, & similia portenta. In Gen. cap. 14. In pulpi-
 to itaque ecclesiastico, nil nisi verbum θεόπνευστον,
 quod non inepte, cum Tertulliano: Cor DEI dixe-
 ris, sonare debet. Ad librum legis nos ablegavit Mo-
 ses; Ad legem & Testimonium Esaias; Audire, quod
 os Domini est locutum, mandarunt Prophetæ; Mo-
 sen & Prophetas audire jubet Abraham; Attendere
 lectioni hortatur Paulus; Attendentes sermoni pro-
 phetico laudat Petrus; Scripturas scrutari præcipit
 is, quem DEUS Pater, de cælo audiri mandavit.
 Quidni itaque circa hoc verbum divinitus conces-
 sum unice uniceque versaretur Rector ecclesiæ? Sed
 plus aliquid, in concionis definitione addidi, vide-
 licet:

Expli-

Explicans. Nauseant Muscovitæ penitiores sacrationum voluminum eviscerationes, nefasque ducunt, textus biblicos, e suggestu explicari; Ast citra omnem, si quid judicare possum, rationem. Inter Judæos, ut me tacente notum, Γραμματῆς erant, Νομικοί, Νομοδιδάσκαλοι, quorum munus in hoc consistebat, ut scripturam sacram explicarent, & ardua, abscondita, intricata, nodosa atque perplexa elucidarent. Talis scriba fuit Ezra *promptus in lege Mosis* Ezz. 7, 6. Tales itidem erant, qui tempore Christi, super Cathedram Mosis sedebant, & populo legem enarrabant. Matth. 23. Emphatica est quæstio Apostoli: *Num omnes interpretantur?* I. Cor. 12, 30. Theologi itaque dantur expositivi. Et cum Philippus, ad Eunuchum: *Intelligis quæ legis?* Eunuchus respondebat: *Quæ possum, nisi quis mihi præierit!* Act. 8, 30. Opportunissimus in rem nostram Danhauerus: *Verbum DEI ager est, in quo innumera latent semina doctrinarum; sed Georgo opus est, qui plantet, riget, curet, excitet atque florem adducat.* Theol. Consc. Tom. I. pag. 428. Sed de hoc puncto pluribus infra. Audiamus alterum epithetum:

Applicans. Homiliarum anima est applicatio. Facit ea, ut verbum DEI sit meum & tuum. Quod omnibus indiscriminatim dicitur, nemini dicitur. Eine Lehre ohne Gebrauch / ita pereleganter Nonnemo, ist als eine Sache / darümb bloß gerathschlaget ist / ohn Beschluss; und ist weniger Kunst (sic pergit) ein Gebot zu geben!

ben / als den Gebrauch desselben bequemlich zu zeigen. Cum in genere tantum (sunt verba Nicol. Hemmingii) accusantur scelera, quilibet vel nocentissimus os tergit, ac si ad se nihil pertineret, quod dicitur. At, qui in faciem, probrum objicit, ut tyrannidem, libidinem, injustitiam, violentiam, ebrietatem, obtrectationem, veneficia, diabolicas artes, acceptationem personæ in judicio, & alia hujusmodi, is vere cum hostibus conserit manus, regnum Satanae fortiter invadit, atque à castris Regni Christi hostes pellit. Vid. præfat. Tract. de Past. Non semper itaque manendum in monte; sed descendendum, cum Mose, ad populum. Actio, ut Logici dicunt, fit per contactum. Retis extensioni, quæ pisces involuit, haud malè composueris applicationem. Nil prodest panis integer, nisi in partes dissectetur; nil quoque remedium, (nec ad entis, nec ad mentis vulnera sananda,) nisi assumatur; Hac propter plur. Rever. Gœbelius id dat consilii, ut maxima temporis pars & potissimus concionatoris labor, præsertim in enarratione Textus historici analytica, applicationi impendatur. Si hic (subdit Vir Theologus) prolixior & operosior evadit Textus explicatio, tota frigescit oratio, & inde parum utilitatis, in Auditores redundat. Methodol. Homil. pag. 396.

Ad gloriam DEI. Usque adeo hæc, in Præsulis Ecclesiastici Βραβέυεδαυ debet mente, ut nihil eidem statuatur ἀντιρρόπον, nedum ἰσάροπον. Scitum profecto effatum, quod in Pirke Aboth cap. 2, 12. allegante Herm.

B

Herm.

Herm. Witfio (vid. ejus exerc. in Orat. Domin. pag. 116.) extat: *Omnia opera tua fiant cum intentione, ad nomen caelorum, i. e. ad Deum; cui symphonum prodit Apostolus: Sive editis, sive bibitis, sive quid facitis, omnia in DEI gloriam facite* 1. Cor. 10, 31. Sejanus, prout refert Xiphil. Epit. Dionis sibimetipsi quondam sacrificavit; & quantus olim, principatus Ecclesiastici affectator fuit Diotrophes, Joh. III. Ep. v. 9. Hodie quod dolenter pronuncio, plusculos passim conspicias, qui eodem se temerent, scelere. Non quaerunt DEUM, sed se ipsos. *In caput volunt constitui, & non in caudam, super & non subter esse*, Deut. 28. Titulosas amplitudines; altiora dignitatum culmina, & quas non pompas expetunt mundanas? Quapropter etiam *καυροδύλειν*, in textu norunt substituere, pro *κυριοδύλειν*. Sed o mentes amentes! o animos sine animo! semetipsum qui quaerit, invenit tandem quod quaerit, scilicet vanitatem. Nam homo nil aliud, quam vanitas. Et quid ad ipsum Dominus in morte? *Pradicasti TE pro ME accipe ergo in mercedem TE pro ME*. Salse hos plausuum Helluones perstringit S. Bernhardus: *Festina multiplicare praebendas; inde ad Archidiaconatum evola, demum adspira ad Episcopatum, nec ibi quidem requiem habiturus, quia sic itur ad astra*. Serm. Ecce reliquim. omnia. Exesto autem spiritus ambitionis. Ad solam solius DEI gloriam simplici semper collima oculo. Hæc tuarum actionum; hæc tuarum tractationum

num

num sit prora ac puppis. Adhæret, fateor, eorum, qui pacem annunciant, pedibus, pulvis inanis gloriæ; sed excutiendus, abstergendus, ne aliis prædicans ipse fias reprobus. Dic cum Christo: *Ego non quero gloriam meam; sed ejus qui misit me* Joh. 8, 50. Dic cum Davide: *Non nobis, non nobis Domine, sed tuo nomini da gloriam.* Ps. 115. Dic cum Angelis: *Ei qui insidet throno, & Agno, sit benedictio & honor, & gloria & robur, in secula seculorum* Apoc. 5, 13. Qui itaque in se est primus ac ultimus, is & tibi sit primus ac ultimus. A gloria ejus incipe, in ejus gloria desine. Sit tibi ω , omega, reliqua sint subordinata, \omicron , omicron.

Ad edificationem proximi. Triste sonat, cum Apostolus ad Philippenfium Doctores: *Omnes, quæ sua ipsorum sunt, quarunt, non quæ Jesu Christi* Phil. 2, 21. sed quam suave contra. *Ego non quero, quæ vestra sunt sed vos.* 2. Cor. 12, 14. Ac iterum: *Argentum vel aurum, vel vestem nullius concupivi,* Act. 28, 33. in quæ verba Calvinus: *Nemo, inquit, probus DEI minister, quin idem (si scil. cum bona fama vel gloria Altissimi conferatur) pecunia contemtor.* Vade, o Præco fidei, & fac similiter. Fratri defuncto, i. e. Christo, prolem genera, non tibi. De nimis Theologorum divitiis Conradus Graferus id quondam tulisse fertur judicii: *Eas bona ratione non posse acquiri, nec bona conscientia possideri.* Vid. Melch. Adam. in vit. Theol. p. 846. Et vero ita est. *Qui enim volunt ditescere, in-*

cidunt in tentationem & laqueum, & cupiditates multas, amentes & damnosas, quæ demergunt homines in exitium & interitum. 1. Tim. 6, 9. Non Pastores; sed Impostores & Depastores sunt, qui majori cura, pecuniarum, quam animarum thesauros custodiunt. Abnega itaque te ipsum, & sanctitatis tineam, h. e. habendi ac eminendi cupiditatem, ex animo expelle. Nummum petis, naufragium suscipis. Dic cum famulo Abrahamæ domum Rebeckæ ingresso: *Non comedam, donec loquar sermones meos.* Gen. 24. i. e. Nolo spectare, quæ mea sunt; nolo metere carnalia, nisi prius seminaverim spiritualia; Nolo prædicare, ut comedam; sed comedam, ut prædicare queam. Hæc recta Antistitum intentio!

Finite sic definitione, ad quæstionem: *Quomodo concio sit habenda?* nunc tandem devoluimur. Respondeo

I. *Lingua notâ.* Ovidium, in Ponto exulantem, ita conquestum accepimus:

Barbarus hic ego sum, qui intelligor ulli.

Parem quiritationem instituere opus habet, qui in cathedra pastorali, ignoto prædicat sermone. Is est, *ut tuba incertum edens sonum* 1. Cor. 14, 8. *tanquam loquens in aerem* verſ. 9. *cui Amen non dicat Idiota,* v. 16. Objicis: *Multa occurrunt v. g. Amen, Hosanna, Alleluja, Kyrieleyson &c. quæ aliis linguis non possunt exprimi.* Resp. Quidni? Addo, pauca sunt, & usu cuiusvis nationi fiunt familiaria. Noli itaque panem quoti-

quotidianum parvulis eripere; noli esse dulcissimè vanus, quod de Homero, Augustinus. Ego quinque verba noscibilia, quibus alii institui & ædificari possunt, loqui malo, in ecclesia, quàm mille, in lingua incognita.

2. *Cum timore ac tremore.* Non sisteris principi viro, quin venerabundo quodam metu, te affici sentis; quanto magis, ubi verendissimam DEI majestatem, tibi aliisque præsentem nosti? Seraphici spiritus faciem binis alis sibi tegunt, fulgorem præsentia divinae intueri parum sustinentes; & Tu, cinis & pulvis faciem gloriosissimam illius, qui horum spirituum DEUS est, audaci fronte & stupido quodam neglectu, adspicere haud dubitas? Crede, pavidi ac formidolosi concionatores, optimi sunt concionatores. *Ut ut jam senex, ita B. Lutherus de se ipso, & in concionando exercitatus sum, tamen timeo, quoties suggestum conscendo.* Colloq. Mens. cap. 21. fol. 282. Volupe est DEO, istum sibi ipsi relinquere, qui se ipsum sibi eligit Ducem. Illas malorum est sui præsumptio. Quocirca timorem adesse præstat, quàm tumorem; infiduciam sui (detur venia vocabulo) quam confidentiam sui. *Ad pauperculos & contritos spiritu, trementesque verba sua, DEVS se respicere testatur Esa. 66, 2. Time proin & cum gratia, & sine gratia Ex re Hugo de S. vict. Non confidat Predicator, de acumine ingenii, de subtilitate scrutinii, de sedulitate studii; sed magis confidat, de bonitate & de*

pietate oraculi, de humilitate cordis intimi. Cui paria
 sistit Augustinus: *Nemo de suo corde presumat, quan-*
do suffert tentationem, quia ut ut bona prudenter loqua-
mur, à DEO est, non à nostra sapientia; Et ut mala
fortiter perferamus, ab illo est, non à nostra patientia.
 Serm. de p. vin.

3. *Intermixtis crebris suspiriis.* Mirum quantum
 ad excitandos pios affectus hæ precatiunculæ valent
 alatæ! Raptim, & quasi spicula mittuntur ad DEUM.
 Dulciter ipsius feriunt cor, & inde benevolentiam e-
 vocant. Familiare hoc exercitium fuit Origeni. In
 medio enim orationis cursu sæpe in ardentia erupit vo-
 ta: ut Homilia quinta, in Levit: *Atque utinam Et*
mea terra non efferat spinas Et tribulos; Homilia deci-
 ma octava, in Numeros: *Utinam ergo Et me capti-*
vum habeat semper Christus, Et me ducat, in prædam
suam, Et ego tenear ejus vinculis alligatus, ut Et ego di-
ci merear vinctus Jesu Christi. Dignum quod imitere
 exemplum! Dic itaque cum Hebræa illa Viragine:
Confirma me Domine DEVS, hac hora. Judith. 13, 9.
 Cum Davide: *Revela oculos Auditorum meorum, ut*
videant mirabilia de lege tua. Ps. 119, 18; Cum discipu-
 lis Christi: *Da servis tuis, ut cum omni libertate loquan-*
tur sermonem tuum Act. 4, 24. Cum Ambrosio: *Sint*
verba, quæ dederis servo tuo, tanquam acutissima jacu-
la, Et ardentes sagittæ, quæ penetrent Et incendiant men-
tes Audientium, ad timorem Et amorem tuum. Seu
 hoc modo: *Mitte Pater cælestis, quem ab æterno ex te*
 spira-

spirasti, spiras, spirabis. Item: Dedisti aridum, da & irriguum. Item: Illabere nostris animis & unge eos tuis benedictionibus. Item: Suffoca spiritum paganitatis. Da infinita corda, quibus in infinitam aeternitatem, infinites te amemus. &c. Sine his aspirationibus, piisque desideris concio est exanimis, languida, frigida; non tam nata, quàm facta; non tam viva, quam picta; aurium ludibrium, non animorum tormentum.

4. *Cum fervore spiritus.* Multi haud sunt dissimiles isti Balduino, quem Pontifex Urbanus *ferventem Monachum, calidum Abbatem, tepidum Episcopum & frigidum*, in certa quadam Epistola nuncupat *Archiepiscopum*. Ast enim, quid furnus *frigidus, ad coquendos panes?* Mosi DEUS, in rubo ardente apparuit: Esaiæ linguam prunâ candente, per Seraphim tetigit; super Apostolos, in specie linguarum ignitarum descendit. Vin nosse causam? Ut tacite indicaret, verba flammantia, ad aures audientium, ex ore Ministrorum suorum debere procedere. *Vox clamans* erat Prætor Sospitatoris mellitissimi. *Vox*; nam licet & opera suam habeant facundiam, tacente lingua, at tamen & os ipsi erat aperiendum; sic etiam quibus in Ecclesiis Doctoris persona est imposita non mittuntur, ut taceant, sed ut loquantur. *Clamans*; quod adjectivum, zeli ardentioris est indicativum. Res Episcopis est, cum Hominibus (i.) qui in terra sunt peregrina, & affectu & effectu, à DEO nimis elongati. His acclamandum: *Revertere, revertere O sulamita,*
revert-

revertere, quo te spectemus. Cant. 6, 13. (2.) Cum iis, qui malè audiunt. Nonnulli unicam duntaxat habent aurem, ut Malchus; Nonnulli *aures obdurant, ut surda aspides, ne Magi vocem percipiant, Ps. 58, 5.* Ea propter pleno clamandum gutture; & cum Jeremia dicendum: *O terra! terra! terra!* cap. 22, 19. (3.) Quia pro gloria DEI zelantur. Absit itaque avium instar pipire & rem subinnuere tantum & subindicare; sed cum vehementia, adversus populi peccata detonandum, uti fecerunt filii tonitruum, Jacobus & Johannes Marc. 3, 17. Sterilis es mulier, si hoc spiritus destituare fervore, simulachrum potius oratoris quam Orator. Frustra autem hunc spiritum concipere niteris, nisi cum Christo vitam geras, rebusque sanctis ac mysticis, totum te devoveas; Frustra, nisi subinde ad eum, *cujus oculi, tanquam flamma ignis, & cujus pedes similes sunt chalcobolano, anheles votis:*

Jesu benigne

Pelle algorem,

A cujus igne

Et da amorem;

Opto flagrare

Te deperibo,

Et Te amare

Et non peribo.

Cur non flagravi?

Ignibus gliscam,

Cur non amavi?

Ne persentiscam,

Te, Jesu Christe?

DEI amantis,

O frigus triste!

Rogos damnantis.

5. *In simplici humilitate, & humili simplicitate. Optimi ad vulgus, hi sunt concionatores (sic Theander Lutherus) qui pueriliter, trivialiter, populariter, & simplicissime docent. Vid. Vit. Luth. in vit. Theologor. Melch.*

Melch. Adami p. 80. Quibus B. Großgebauers ef-
 fatum minime contemnendum subnecto: Wie man
 erbaulich predigen sol/ davon ist viel geschrieben. Ich achte/je
 mehr die Kirchen-Diener sich befeißigen/ nach dem Munde
 Christi/der Propheten und Apostel andächtig und einfältig zu
 reden/ daß das die allerbesten seynd. Wächterst. pag. 207.
 Parvulus, ut ut non voce, re tamen, lac tantum ex-
 poscit. Utilia desiderat, non subtilia; apta, non al-
 ta. Vitanda igitur, in umbone, sunt phalerata, calami-
 strata, nimis concinnata, ambitiosiusve apparata,
 Rhetorum pigmenta, ampullæ poeticæ, scholasti-
 cæ subtilitates, & idgenus alia, quæ Spiritum forte
 Ciceronis; sed non Davidis; acumen Scoti; sed non
 Pauli sapiunt; Vitanda, inquam, hæc sunt, ne frustra
 in aerem abeas. At enim, hoc punctum est illud
 ipsum, de quo nunc pressius copiosiusque agere in-
 stituiam. Faxit Dominus feliciter!

CAPUT PRIMUM.

Vocem τῆ Simplex aliquantulum enucleatius tractans.

UTILIS est critica vocabulorum observatio. Galenus
 Uequidem: Cum cœpit ἐπιμέλεια τῶν ἰνομάτων, cœpit
 ἀμέλεια τῶν πραγμάτων; sed istæc cum grano salis esse
 accipienda, nemo diffitebitur, signanter Melanch-
 thon: *Præstat sæpius Grammaticum esse, quam Cardi-
 nalem.* Signanter Lutherus: *Vbi notitia quid nominis
 non est; ibi notitia, quid rei non est:* Signanter Antiqui-
 tas: *Nomina rerum sunt cubilia.* Signanter ὁ δεινα:

C

Gram-

